

Naše Topolčianky

júl, číslo: 2/2016, XIV. ročník, vychádza bezplatne pre obyvateľov Obce Topolčianky

Vážení spoluobčania

Druhé tohoročné vydanie Našich Topolčianok sa Vám dostáva do rúk práve v období, ktoré má väčšina z nás v obľube. Obdobie leta, počas ktorého školy zatvoria svoje brány a deti si vychutnávajú čaro letných prázdnin, my dospelí vnímame ako obdobie dovolení, kedy sa aspoň na pár dní snažíme zabudnúť na každodenné problémy a či už pri vode alebo na horách načerpávame nové sily.

Ešte predtým, ako Vás budem informovať o prebiehajúcich a pripravovaných akciách v obci, rád by som sa spomienkami vrátil k jednému aprílovému dňu a to konkrétne k 28. aprílu 2016. V tento deň poctil našu obec oficiálnou návštevou prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska. Po oficiálnom privítaní vedením obce pred budovou obecného úradu nasledovalo priateľské stretnutie zástupcov obce a členov oficiálnej návštevy v priestoroch Obecného úradu Topolčianky. Prezident SR Andrej Kiska sa v živjej diskusii intenzívne zaujímal o históriu a súčasnosť obce, mieru nezamestnanosti v obci, riešenie zdravotnej starostlivosti v obci či v regióne, problematiku predškolskej a školskej výchovy, sociálnu oblasť a starostlivosť o starších a zdravotne postihnutých spoluobčanov.

Rovnako sa zaujímal aj o kul-

túrno-spoločenský život v obci a podujatia, ktoré majú dlhodobú tradíciu, ale aj spoluprácu s miestnymi firmami, podnikateľmi a organizáciami sídliacimi v Obci Topolčianky. Po skončení oficiálneho stretnutia v priestoroch obecného úradu nasledovala návšteva Topolčianskeho zámku, Národného žrebčína š.p. a Vinárskych závodov, ktorá bola spojená s prehliadkou pivníc. Touto cestou chcem p. prezidentovi SR – Andrejovi Kiskovi poďakovať za veľmi milé a príjemné vyjadrenia na adresu našej obce, ktoré sú úžasným povzbudením a motiváciou do ďalšej práce.

Vážení spoluobčania, ďalej Vás v stručnosti poinformujem o začatých a pripravovaných akciách v našej obci.

V mesiaci máj sa dokončila výstavba kanalizácie na Ulici Tekovskej a Machulinskej s následnou spätnou úpravou asfaltových povrchov. V súčasnosti so spätnou úpravou asfaltového povrchu na Machulinskej ulici obec zrealizovala rekonštrukciu chodníka pre chodcov, ktorý bol vybudovaný zo zámočkej dlažby, čím aj táto časť centra obce dostala nový šat.

Počas školských prázdnin plánujeme zrekonštruovať chodník pre chodcov na Lito-měřickej ulici po areál ZŠ a to taktiež zo zámočkej dlažby. V tomto roku máme naplánova-

Oficiálne privítanie prezidenta SR Andreja Kisku starostom obce Jurajom Meskom pred budovou obecného úradu. Foto: Pavol Čepček, BESTFOTO

nú aj výstavbu chodníka pre chodcov v úseku od „Hornej krčmy“ po Ulicu Hrádza. Od investičných akcií prejdeme na kultúrno-spoločenské. Dňa 29.5.2016 Obec Topolčianky a Folklórna skupina Topolnica zorganizovali 1. ročník Folklórnych slávností, ktorý sa stretol s veľmi dobrou odozvou. Osobne som presvedčený, že sme začali písať novú históriu folklórneho podujatia v našej obci.

Letné obdobie v Topolčiankach sa už tradične spája s organizáciou Kultúrneho leta, ktoré v spolupráci s JMF ZOO SR stretdisko Zámok Topolčianky nepretržite organizujeme od roku 2003.

Aj v tomto roku sme sa snažili pripraviť pre Vás zaujímavý program, ktorý Vám spríjemní

nedeľné popoludnia počas mesiacov júl – august 2016. Chcem využiť tento priestor na poďakovanie všetkým sponzorom, ktorí nám s organizáciou Kultúrneho leta 2016 pomohli. Taktiež v mesiaci august 2016 pripravujeme podujatie, ktoré sa v minulom roku stretlo s veľkým ohlasom a to Majstrovstvá Topolčianok vo varení gulášu spolu so sprievodnými športovými a kultúrnymi vystúpeniami.

Teším sa na stretnutia s Vami vážení spoluobčania pri spomínaných kultúrno-spoločenských podujatiach a úplne na záver môjho príspevku mi dovoľte zaželať Vám aj Vaším rodinám príjemné a pohodové prežitie letných mesiacov.

Juraj Mesko, starosta obce

Výnimočný rok z hľadiska politicko - reprezentačného ...

SLOVENSKO sa stane „Sídлом PREDSEDNÍCTVA RADY EURÓPSKEJ ÚNIE – od 1. júla 2016 do 31. decembra 2016.“ Je to veľká pocta a ešte väčšia zodpovednosť. Úspech tohto postu našej vlasti závisí od diania u nás doma, ale aj od udalostí v Európe!

A tak, ako v každej domácnosti pred príchodom hostí sa upratuje, nastalo veľké upratovanie aj v našom štáte, vo vybraných miestach, počnúc hlavným mestom Bratislavou, cez vzácne prírodné lokality a mestá na celom našom území. Medzi takéto vzácne typy sa dostali aj naše Topolčianky. Situáciu v na-

šej obci si prišla overiť hlava štátu – sám PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY ANDREJ KISKA. Návšteva sa konala 28. apríla 2016. Takmer presne na minútu prišla malá kolóna áut, uprostred auto s vlajčkou „PREZIDENTSKOU ŠTANDARDOU“. Vystúpil z neho pán prezident a jeho prvé kroky viedli k žiakom ZŠ, s ktorými sa kamarátsky – športovo pozdravil.

Potom nasledovalo klasické privítanie, ktoré má korene u našich slovanských predkov – poďať chlieb ochutený soľou. Ponúkli ho v našom kroji oblečení manželka Danko a Ferko Cigáňovi. Vo vestibule obecného úradu

členka redakčnej rady „NAŠICH TOPOLČIANOK“ Anna Lukáčová „legitimovala“ Topolčianky ako mesto, v ktorom zo štrnásti doterajších prezidentov od roku 1918 pobudlo kratšiu alebo dlhšiu dobu jedenást a pán prezident Kiska je dvanásty. Zároveň mu boli ponúknuté „Naše Topolčianky“ č. 1/2014, kde sú uvedené výsledky prezidentských volieb a konkrétne výsledky volieb v Topolčiankach. Prijal ich s úsmevom a slovami: „To si teda prečítam!“ Potom nasledovalo privítanie starostom obce p. Jurajom Meskom a priateľské stretnutie zástupcov obce a členov oficiálnej návštevy.

Po uvedenom programe nasledovali návštevy miestnych podnikov, historických pamiatok a turistami navštevovaných zaujímavostí: Zámok Topolčianky, Národný žrebčín, š.p. „Topolčianky“, Vinárske závody Château Topolčianky – spojené s prehliadkou pivníc.

Po celodennom vyčerpaní programom pán prezident odchádzal z Topolčianok obohatený o poznanie našej obce, ktorá ponúka bohatý program a uspokojí rôznorodé záujmy návštevníkov.

Anna Lukáčová

Šľachtické rody v Topolčiankach

pokračovanie (V.)

Ladislav Rákoczi de Felső-Vadász (29.4.1633 Zborov – 17.5.1664 Veľký Varadín), bol županom a majiteľom viacerých panstiev.

Rodinný život. Gróf Ladislav Rákoci sa narodil 29. 4. 1633 v Zborove v rodinnej kúrii ako jediný syn grófa Pavla Rákocziho a Anny Pethe-Hethesi. Mal staršiu sestru Annamáriu. Ako trojročnému mu zomrel otec, o rok nato mu zomrela aj matka. Niekedy pred rokom 1654 sa oženil s grófkou **Alžbetou Bánffy de Nagymihály** (1630 – 12.8. 1663 hrad Hrušov). Manželia mali dve dcéry **Alžbetu** (16.11.1654 – 8.11.1707) a **Barboru** (1661 – ?). Mladšia dcéra Barbora zomrela ešte v dojčenskom veku, staršej dcéry Alžbete bude venovaný samostatný článok.

Život a dielo v Zborove. Gróf Ladislav sa zapísal do dejín Obce Zborov a zborovského panstva predovšetkým dvomi počinmi – v roku 1659 inicioval rozsiahlu prestavbu ich rodinného sídla – rákocziavskej kúrie v centre obce a rekonštrukciou farského Kostola sv. Margity Antiochijskej.

Život a dielo v Topolčiankach. Gróf Ladislav bol dedičným županom šarišskej stolice a jeho rodinným sídlom bol Zborov. Okrem panstva Topolčianky

a panstva Zborov bol majiteľom alebo spolumajiteľom aj ďalších panstiev. Zdedeného panstva Topolčianky sa ujal v zložitej situácii. Mestečko zažívalo nepokojné časy tureckých útokov. Samotná topolčianska pevnosť bola v tom čase opevnená palisádami a obohnaná vodnou priekopou a sídlila v nej obranná posádka. S Ladislavom Rákoczim začínajú mestečku lepšie časy. Gróf a jeho manželka sa pustili do opravy poškodenej pevnosti. Pri prestavbe dali urobiť aj arkády a lodžie na severnej, východnej a západnej strane nádvorja, čím táto renesančná časť zámku v podstate dostala dnešnú podobu. Prestavba bola ukončená v roku 1662. Gróf dal opraviť aj hrad Hrušov, práce na ňom ukončil tiež v roku 1662. Išlo o poslednú obnovu a rozšírenie hradu pred jeho zničením v roku 1708.

Zámocká kaplnka Panny Márie Karmelskej

Do dejín Topolčianok a ich náboženského života sa výrazným spôsobom zapísala aj samotná Ladislavova manželka grófká Alžbeta Bánffy de Nagymihály (ľudovo nazývaná aj ako „Alžbeta Rákocziová staršia“). Na jej podnet v roku 1662, kedy bola ukončená aj prestavba zámku, prebudovali baštu na

severozápadnom rohu zámku na renesančnú zámockú kaplnku. Samotná bašta tvorí presbytérium kaplnky, asymetrická loď kaplnky je v priestore, kde sa spájajú príhlhlé severné a západné krídlo zámku. Zámocká kaplnka bola pravdepodobne od začiatku zasvätená Panne Márii Karmelskej. Tento kult mohol byť rodine známy najmä vďaka tomu, že nebohá Ladislavova sestra Annamária bola karmelitánkou. Aj založenie miestneho škapuliarskeho bratstva a konanie púti k Panne Márii Karmelskej v kaplnke zámku, ktoré iniciovala o približne 24 rokov neskôr (1685/1686) dcéra grófky Alžbety Bánffy grófká Alžbeta Rákocziová, naznačuje už existujúci mariánsky kult na tomto mieste.

Z doby krátko po vzniku kaplnky sa nám zachoval cenný obraz jej zakladateľky grófky Alžbety Bánffy, ako leží v honosných šatách vystretá na katafalku. Obraz dodnes visí v zámockej kaplnke. Mariánsku úctu grófky Alžbety Bánffy dokumentuje aj výjav na tomto obraze, ako jej duša odlieta k Panne Márii (Karmelskej) držiacej Dieťa v náručí.

Úmrtia manželov. Zdravie grófky Alžbety Bánffy bolo natoľko krehké, že zomrela dňa 12. augusta 1663 ako 33-ročná

na hrade Hrušov. Gróf Ladislav ukončil svoju pozemskú púť rovnako predčasne. Padol v boji s Turkami pri Veľkom Varadíne (Rumunsko) dňa 17. mája 1664 ako 31-ročný, ani nie rok po smrti svojej manželky. Do armády sa sám prihlásil začiatkom toho roka, chcel byť účastný protitureckých bojov. Veľký Varadín bol od roku 1660 sídlom tureckého pašalíku (provincie). Práve v tomto meste v roku 1660 zomrel aj Ladislavov bratranec knieža Juraj II. Rákoczi na následky zranení po bitke s Turkami. Manželia zanechali po sebe malú sirotu Alžbetu, ktorej sa ujala jej teta kňažná Žoňa Báthoryová.

Ing. Ivan Lukáč, historický klub
OZ Park Topolčianky
zdroj www.parktopolciany.sk

Program 330. Škapuliarskej púte v Topolčiankach „Ku Márii, ku milej Matičke...“

Rímskokatolícky farský úrad v Topolčiankach pozýva všetkých na tohoročnú 330. Škapuliarsku púť v dňoch 13. – 17. júla 2016

Program

TRÍDUUM PRED PÚŤOU „Rok milosrdenstva“

STREDA 13. júla 2016

18.00 sv. omša – celebruje vdp. Daniel Dian

ŠTVRTOK 14. júla 2016

18.00 sv. omša – celebruje vdp. P. Ivan Flimel, CSsR

PIATOK 15. júla 2016

18.00 sv. omša – celebruje Mons. Ján Pristač

Sobota 16. júla 2016

Od 15.00 hod. – Sviatosť zmierenia

15.00 hod. – Sv. omša za nové kňazské a rehoľné povolania

16.30 hod. – Krížová cesta pre maďarských pútnikov

17.30 hod. – prijatie do Škapuliara (Pri kríži pod Lipou)

18.00 hod. – Krížová cesta pre slovenských pútnikov

18.00 hod. – v kostole sv. omša pre maďarských pútnikov

Celebruje Mons. Zoltán Ďurčo, biskupský vikár

19.00 hod. – Prijatie do Škapuliara (Pri kríži pod lipou)

20.00 hod. – Koncelebrovaná sv. omša na Kalvárii

Hlavný celebrant: J. Exc. Mons. Viliam Judák, nitriansky biskup

Po sv. omši: - sviečková procesia do zámku, litánie, slávnostné eucharistické požehnanie z balkóna zámku; nasleduje mládežnícky program na Kalvárii

24.00 hod.

– sv. omša pre mládež na Kalvárii, celebrujú rodáci z Topolčianok.

NEDEĽA 17. júla 2016

5.00 hod.

– sv. omša pre slovenských pútnikov v kaplnke zámku

6.00 hod.

– sv. omša pre maďarských pútnikov v kaplnke zámku

vdp. Igor Písečný, farár v Ladiciach

7.00 hod.

– sv. omša pre slovenských pútnikov v kostole

Celebruje vdp. Daniel Dian, tajomník SSV

8.30 hod.

– sv. omša pre maďarských pútnikov v kostole

Celebruje Jozef Švejdlík, farár v Jelenci

9.30 hod.

– Prijatie do Škapuliara (Pri kríži pod lipou)

10.30 hod.

– **Slávnostná koncelebrovaná sv. omša na Kalvárii**

Hlavný celebrant: Mons. Štefan Sečka, spišský biskup

Obrad zverenia dievčat Panne Márii karmelskej

na Kalvárii

16.00 hod.

– Hodinky ku Škapuliarskej Panne Márii v kostole

Karmelfest Topolčianky 16. – 17. júla 2016

Pešia púť mládeže do Topolčianok 16. – 17. júla 2016

Farský úrad Topolčianky:

E-mail: topolciany@nrb.sk

KULTÚRNE LETO 2016

Obec Topoľčianky a JMF ZOO v SR - stredisko Zámok

Vás srdečne pozývajú na KULTÚRNE LETO,
ktoré sa uskutoční **na nádvorí Zámku Topoľčianky,**
v prípade nepriaznivého počasia v priestoroch DKS Topoľčianky

3. júl 17.00 hod. OTVORENIE KULTÚRNEHO LETA 2016 S DH TRENČIANSKA DVANÁSTKA
príhovor k otvoreniu KULTÚRNEHO LETA a koncert dychovej hudby z Trenčína

10. júl 17.00 hod. HS EMINENT
poznáte z hitparád TV JOJ a Senzi TV

7. august 17.00 hod. MAROŠ BANGO evergreeny a piesne z repertoáru
A. Bocelliho, L. Pavarottiho, P. Dvorského, K. Duchoňa

17. júl 17.00 hod. HS AKROPOLA
známe šlágre zo Senzi TV a TV Šláger

14. august 17.00 hod. TY, DOMOVINA MOJA M. Dudík / husľový virtuóz,
R. Kákoni / harmonika, M. Kolárik / cimbal, V. Dobrik / spev

24. júl 17.00 hod. LH KAMENČAN
ľudové piesne spod Oravských Beskýd

21. august 18.00 hod. ELÁN TRIBUTE najúspešnejší revival skupiny ELÁN
hrajúci najväčšie HITY legendárnej skupiny ELÁN
PRED DKS

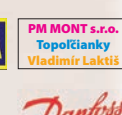
31. júl 17.00 hod. FSK TOPOĽNICA
folklórna skupina z Topoľčianok

28. august 17.00 hod. DH PODHUŠOVAN a DH HOSTIANSKA KAPELA
dychová hudba z Topoľčianok a z Hostia

Pozývame Vás navštíviť **Národopisné múzeum v Topoľčiankach** každú nedeľu počas Kultúrneho leta v čase od 15.00 do 17.00 hod.

V mesiacoch júl a august Vás srdečne pozývame na **VÝSTAVU OBRAZOV MAGISTRA UMENIA PETRA DANIŠA**
do priestorov DKS Topoľčianky počas pracovných dní v čase od 9.00 do 15.30 hod. a v nedeľu v čase od 15.00 do 17.00 hod.

Podujatie podporili:

Prezident SR v Národnom žrebčine Topoľčianky

V rámci pracovnej návštevy Nitrianskeho samosprávneho kraja a na základe pozvania vedenia podniku zavítal dňa 28.4.2016 do Národného žrebčína „Topoľčianky“, š.p. prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska. Prvým prezidentom, ktorý v roku 1923 poctil žrebčín svojou návštevou, bol T.G. Masaryk a od tých čias je už tradíciou, že každý prezident počas svojho funkčného obdobia zavítá do Topoľčianok.

Prezidenta SR Andreja Kisku na nádvorí Jazdiarne privítal riaditeľ Národného žrebčína Ing. Michal Horný, PhD. Počas krátkého stretnutia s vedením podniku sa pán prezident živo zaujímal o historické fakty vzniku žrebčína, ako aj o jeho súčasné poslanie, chovateľské úspechy a činnosť.

V Jazdiarni bol pripravený krátky program. Ten otvorilo osem jazdcov s lipicankami a zajazdili tzv. „štvorylku“. Po predvedení prvkov drezúry Klasickej topoľčianskej školy s lipicanskými žrebcami nasledovala prehliadka historickej Jazdiarne a pánovi prezidentovi Andrejovi Kiskovi boli predvedení typickí predstavitelia plemien chovaných v Národnom žrebčine „Topoľčianky“, š. p.

V štvorzáprahu bielych lipicanských žrebcov sa pán prezident v sprievode riaditeľa podni-

ku presunul do Hippologickej expozície chovu koní, v ktorej je momentálne sústredených viac ako 3000 vzácných artefaktov, ktoré tvoria svedectvá zrodu a triumfov žrebčína a jeho ľudí. Hneď pri vchode do expozície je umiestnený zoznam prezidentov nášho štátu, vygravírovaný zlatým písmom do čierneho mramoru, ktorí v Topoľčiankach pobudli a samozrejme nechýba ani meno súčasného prezidenta.

Oficiálna návšteva hlavy štátu Andreja Kisku v Národnom žrebčine je odrazom tradície a symboliky. V tomto roku si pripomína toto významné chovateľské zariadenie 95. výročie svojho založenia. Stalo sa chovateľskou perlou, ktorá pozitívne reprezentuje nielen súčasného prezidenta SR ANDREJA KISKU. Je to objektívny dôvod.

NŽ Topoľčianky, š.p.

Hlavu štátu na nádvorí historickej Jazdiarne privítal riaditeľ Národného žrebčína Michal Horný.

Vyšlo **II. vydanie publikácie „Stručné dejiny Topoľčianok“.**

Upozorňujeme na jednu neúplnosť na str. 30: Prezidenti nášho štátu, ktorí pobudli v Topoľčiankach. Nie je tam uvedené meno súčasného prezidenta SR ANDREJA KISKU. Je to objektívny dôvod.

- Andrej Kiska bol zvolený za prezidenta SR 29. marca 2014
- Topoľčianky navštívil 28. apríla 2016, kedy publikácia už bola vydaná

Pán prezident Kiska je skutočne dvanástou osobnosťou v našich dejinách. V pôvodnom zozname je Edvard Beneš uvedený dvakrát: v prvej ČS republike a po druhej svetovej vojne v druhej ČSR – tým vzniklo poradie 12. V skutočnosti Topoľčianky do dnešného dňa navštívilo 12 prezidentov.

A. Lukáčová

FOLKLÓRNE SLÁVNOSTI 2016 V TOPOĽČIANKACH

Krásne slnečné popoludnie poslednej májovej nedele patrilo v centre Obce Topoľčianky všetkým tým, ktorí sa rozhodli prežiť ho s ľudovou hudbou na folklórnych slávnostiach.

Folklórnymi slávnosťami sme si vďaka ľuďom, ktorí chcú zachovávať a obnovovať tradície, naše kultúrne dedičstvo aj pre mladé generácie, pripomenuli tradičné ľudové zvyky, ktoré upadajú takmer do zabudnutia. Stále sa niekam ponáhľame, žijeme v kolobe každodenných starostí. Aj toto je dôvod, prečo by sme si mali spomenúť na našich prarodičov, na život našich starých mám a otcov. Oni boli celý život spätí s prírodou, tešili sa z každej maličkosti. Žili skromne, ale zachovávali si vieru v Boha, vážili si jeden druhého, prijímali každodenný život a všetko, čo im priniesol. To všetko robili vo veselosti, na základe ktorej vznikli mnohé ľudové piesne. Je veľmi dôležité, aby sme zachovávali naše tradície a poznali kultúrne dedičstvo. Určite máme čo spoznávať, pretože folklór je veľmi krásny, rozmanitý, v každej oblasti Slovenska je iný a tým je aj veľmi zaujímavý.

V úvode podujatia predstavila moderátorka obecnstvu prichádzajúci sprievod účinkujúcich folklórnych skupín v krásnych a pestrých slovenských ľudových krojoch. Následne odovzdala slovo starostovi Obce Topoľčianky, pánovi Jurajovi Meskovi, ktorý vo svojom príhovore privítal všetkých prítomných, vyjadril presvedčenie, že týmto dňom u nás opäť pribúda jedna krásna tradícia a otvoril I. ročník „Folklórnych slávností v Topoľčiankach“. Príjemné nedeľné popoludnie pripíala všetkým prítomným v mene Folklórnej skupiny Topoľnica aj iniciátorka tohto podujatia, pani Danka Cigánová a oboznámila nás s krásnou myšlienkou, prečo sme sa na folklórnych slávnostiach zišli. „Slovenský folklór - piesne, povedačky, hádanky, prekážky, rozprávky - to je Zlatá brána do rodného jazyka. Kto neprejde v detstve a mladosti cez túto bránu, ostane v rodnej reči navždy cudzincom.“

Po príhovoroch nasledoval pestrý program ľudozvučných piesní, tancov, hudby a folklórnych pásiem. Predstavili sa nám folklórne skupiny:

Detský folklórny súbor Matičiarik z Topoľčianok s pásmom detských hier, riekaniak, piesní a tancov zo svojho regiónu,

Ľudová folklórna skupina Javorina z Kolačkova v pásme „Kosenie a hrabanie v minulosti“, Folklórna skupina Rochán zo Slačian v pásme „Na tanec“, Folklórna skupina Kamenec zo susedných Machuliniec s folklórnym pásmom „Zajtra ideme na jarmok“,

domáca Folklórna skupina Topoľnica v pásme „Krštenie kedysi“ a opäť Folklórna skupina Javorina s pásmom hudby, spevu a tanca.

Záver patril všetkým folklórnym skupinám, ktoré nám spoločne zaspievali slovenské ľudové piesne Na Kráľovej holi a Slovenské mamičky, ktoré sú rovnako známe a obľúbené vo všetkých kútoch nášho krásneho Slovenska.

Podakovanie patrí všetkým účinkujúcim, že prijali pozvanie a prišli sa k nám predstaviť so svojím folklórnym programom a samozrejme taktiež publiku za podporu a potlesk, ktorým odmenili účinkujúcich.

A na záver ešte jedna krásna myšlienka: „Nezabudnite na svoju rodnú reč a slovenské piesne, ktoré sú korením nášho života.“

Spracované z podkladov D. Cigánovej

Foto: Michal Gašparík

Lesná železnica v Topoľčiankach - nová publikácia

Počas storočí sa v Slovenských lesoch vystriedalo mnoho druhov dopravy. Od splavovania dreva vodnými šmykmi a riečnymi plťami, približovanie a odvoz najskôr volskými a neskôr konskými potahmi, približovanie dreva sánkami k lesným železničiam a lanovkám, až k dnešným mechanizmom, ako sú špeciálne lesné kolesové traktory, vyvážacie súpravy harvestory a veľké nákladné automobily na odvoz dreva. Autor knihy „Vôňa dymu a ihličia“, Jiří Junek, si vo svojej knihe položil otázku: Existuje dokonalejší dopravný prostriedok, ktorý by nenásilne zapadal do prírody, dodával jej romantiku a pritom ju neničil, ako je železnica? Samotná otázka už dáva aj určitú formu odpovede. Isteže obrázok dymiacej lokomotívy vyvolá v každom citlivom človeku určité romantické predstavy. Ale realita prevádzky lesných železníc bola v mnohých prípadoch úplne iná. Aj Topoľčiansku lesnú železnicu nevybudovali koncesionári a majitelia na základe takýchto romantických predstáv, ale ich základnou myšlienkou prevádzkovania železnice bola exploatácia lesov, založená na základe dlhodobých zmlúv, uzatvorených s bývalými majiteľmi Topoľčianskeho panstva. Ale aj napriek tomu železnica ovplyv-

ňovala určitým spôsobom život v Topoľčiankach a okolí celých 70 rokov, od roku 1890 do 31.12.1960. Úsek železnice z Hlinobane do tehelne na okraji Zlatých Moraviec bol v prevádzke až do konca 70. rokov minulého storočia. Od roku 1890 do roku 1915 bola železnica v prevádzke na animálny pohon, ako tzv. konská železnica. Táto železnica bola v rokoch 1915 až 1916 prebudovaná na železnicu s parnými lokomotívami a zároveň bola jej trasa predĺžená do Kráľovej doliny. Topoľčianky boli aj medzi prvými obcami na Slovensku, ktoré mali vybudovanú prípojku veľkej železnice. Dňa 21. septembra 2015 táto železnica oslávila 125. výročie príchodu prvého vlaku do Topoľčianok. Trasa Topoľčianskej lesnej železnice viedla úchvatnými dolinami vo Veľkej zvernici, v polesiach Hrušov a Hlboká Dolina a údolím Žitavice, v Malej zvernici, v bývalom polesí Jedľové Kostoľany. Mojim cieľom pri písaní tejto publikácie bolo zdokumentovať Topoľčiansku lesnú železnicu nielen po technickej stránke, ale zaznamenať aj všetky činnosti, ktoré boli s lesnou železnicou spojené. V prvom rade to bol odvoz dreva po železnici, ťažba dreva, približovanie dreva k lesnej železnici, poľovníctvo vo zverniciach, ťažba hne-

dého uhlia v bani Viktória, ťažba hliny a výroba stavebných hmôt. Túto publikáciu som spracoval na základe dokumentov, z archívu podniku LESY SR, z informácií, ktoré mi poskytli ešte doteraz žijúci pamätníci lesnej železnice, najmä pán Mgr. Gregor Turčan, ktorý mi odovzdal celý svoj písomný aj fotografický archív z histórie lesnej železnice. Množstvo historických fotografií poskytol pán Mgr. Ladislav Šusták a pracovníci Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene. Takto sa historické materiály o úzkokolejnej železnici v Topoľčiankach, doteraz ukryté v archívoch, mohli dostať k čitateľom a najmä záujemcom o úzkokolejné lesné železnice. Rozvinutému systému lesných železničiek začala po druhej svetovej vojne vznikať výrazná konkurencia. Bol to nástup motorizácie a zdokonaľovanie nákladných automobilov. Spevnené lesné cesty sa začali zarývať hlboko do odlesnených svahov, šplhali sa až k hrebeňom hôr a široké asfaltové cesty väčšinou prekryli úzke koľaje lesných železníc. Pokrok sa nedá zastaviť, takže lesné železnice mali svoj boj s konkurenčnou dopravou prehrať už vopred. V povojnovom období bola väčšina lesných železníc na Slovensku vo veľmi zlom technickom stave. Ne-

našiel sa nikto, kto by si mohol dovoliť investovať veľké náklady do ich modernizácie. Preto bola prevažná väčšina lesných železníc jednoducho zrušená. Tomuto osudu sa nevyhla ani lesná železnica v Topoľčiankach. Koľajnice aj s podvalmi boli odstránené v roku 1960. Lesná železnica bola mnoho rokov súčasťou života Obce Topoľčianky, Hostie a Jedľové Kostoľany. Mnohým obyvateľom týchto obcí zabezpečovala prácu a veľkému počtu lesných robotníkov slúžila na dopravu za prácou do rozľahlých lesov. Zároveň vytvárala nádherný kolorit celého regiónu, takže vtedajší obyvatelia sa veľmi ťažko zmierovali s ukončením prevádzky tejto lesnej železnice.

(pokračovanie na strane č.5)

Zo zápisnice z jedenásteho verejného zasadnutia OZ v Topoľčiankach konaného dňa 24. novembra 2015

V bode č. 1. a 2. Procedurálne časti zasadnutia

V bode č. 3.) Rôzne

p. Ďurišová – upozornila na stromy na Ulici Partizánskej, sú veľmi rozrastené

p. Kazíková – návrh na označenie miesta určeného na biologický odpad na cintoríne

V bode č. 4) Poslanci schválili poradovník uchádzačov o nájomné byty v 16 b.j. na Ul. SNP

V bode č. 5.) Poslanci schválili výšky nájmu pre jednotlivé byty v 16 b.j. na Ul. SNP

V bode č. 6.) Poslanci schválili žiadosť o poskytnutie podpory zo ŠFRB

V bode č. 7.) Poslanci schválili vyradenie opotrebovaného a nadbytočného majetku obce

V bode č. 8.) Poslanci schválili Plán činnosti hlavného kontrolóra obce na 1. polrok 2016

V bode č. 9.) Žiadosti občanov a organizácií

Ing. V. Lukočka a manželka S. Lukoťková – vysporiadanie časti pozemku o výmere 61 m², parcela č. 4635/12 – poslanci odložili z dôvodu doradenia ďalších troch pozemkov s obdobným problémom

V bode č. 10.) Interpelácie

Ing. Kazík – zlý separovaný zber komunálneho odpadu - ak štyria občania v jednej domácnosti majú štyri dokonca päť kukanádob

Zo zápisnice z dvanásteho verejného zasadnutia OZ v Topoľčiankach konaného dňa 14. decembra 2015

V bode č. 1. a 2. Procedurálne časti zastupiteľstva

V bode č. 3.) Rôzne - neboli príspevky

K bodu č. 4.) VZN č. 1/2016 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území Obce Topoľčianky – poslanci schválili

V bode č. 5.) VZN č. 2/2016 - o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia na kalendárny rok 2016 – poslanci schválili

V bode č. 6) VZN č. 3/2016 o určení miesta a času zápisu dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v Základnej škole Litoměřická 32, Topoľčianky – poslanci schválili

V bode č. 7) VZN č. 4/2016 o umiestňovaní volebných plagátov na verejných priestranstvách – poslanci schválili

V bode č. 8) Dodatok č. 1 k VZN č. 2/2014 o poplatkoch za pracovné úkony vykonávané Obecným úradom v Topoľčiankach – poslanci schválili

V bode č.9) Dodatok č. 1 k VZN č. 3/2014 o cenách nájmu nebyt. priestorov a o cenách nájmu za dočasné užívanie pozemkov vo vlastníctve Obce Topoľčianky - poslanci schválili

V bode č. 10) Dodatok č. 1 k VZN č. 4/2014 o výške úhrad za krátkodobý prenájom hnutelného a nehnuteľného majetku vo vlastníctve obce – poslanci schválili

V bode č. 11) Poslanci vzali na vedomie - Stanovisko hlavného kontrolóra obce k rozpočtu Obce Topoľčianky pre rok 2016- 2018

V bode č. 12) Poslanci schválili rozpočet obce na roky 2016 - 2018

Čelkové príjmy a výdavky vo výške 1 524 442 €, vyrovnaný rozpočet.

V bode č. 13) Poslanci schválili nájomnú zmluvu medzi obcou a Else Plus s.r.o. – 16 b.j.

V bode č. 14) Poslanci schválili nových nájomcov - 16.b.j

V bode č. 15) Poslanci schválili „Pravidlá a zásady bývania v nájomných bytoch obce“

V bode č. 16) Poslanci určili kronikára Obce Topoľčianky

V bode č. 17) Žiadosti občanov a organizácií – **MO Matice Slovenskej**

Z fotoarchívu Miroslava Mihalika, FoTOP Topoľčianky

– dohoda o poskytovaní priestorov na nácvik detského folklórneho súboru – poslanci schválili

Firma DANA K s.r.o. nájom nebyt. priestorov – poslanci odložili

V bode č. 18) Interpelácie poslancov

Ing. Hrdliči – návrh na úpravu Redakčnej rady – poslanci schválili

Ing. Hrdliči – pre potreby úhrady technickej vybavenosti pri 16 b.j. prefinancovať úverom – poslanci odporučili

Zo zápisnice z trinásteho verejného zasadnutia OZ v Topoľčiankach konaného dňa 12. januára 2016

V bode č. 1. a 2. Procedurálne časti zastupiteľstva

V bode č. 3.) Rôzne

V bode č. 4) Poslanci schválili Kúpnu zmluvu na „Bytový dom 16. b. j.“ medzi Obcou Topoľčianky a Else plus, s.r.o.

V bode č. 5.) Poslanci schválili spôsob financovania kúpy technickej vybavenosti ku stavbe „Bytový dom 16. b. j.“

V bode č. 6.) Investičný zámer odkúpenie súvisiacej technickej vybavenosti k „Bytovému domu 16 bytových jednotiek“, účel – odkúpenie súvisiacej technickej vybavenosti a spôsob financovania kúpy a prílohy k poskytnutiu podpory zo ŠFRB

V bode č. 7.) Poslanci schválili Všeobecné záväzné nariadenie č. 5/2016 – Obecné chránené územie „Topoľčiansky park“

V bode č. 8.) Poslanci schválili „Dohodu o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena – ZsVS a.s., Nitra - vodnú stavbu vo verejnom záujme – dobudovanie kanalizácie“

V bode č. 9.) Poslanci schválili dohodu o umiestnení kanalizačného vedenia v miestnej komunikácii

V bode č. 10.) Žiadosti občanov a organizácií

Milan Rajnoha, odpredaj kúpno – predajnou zmluvou parcelu č. 3043/50 o výmere 33 m² – poslanci odložili

MUDr. Jozef Kazík, uzatvorenie nájomnej zmluvy s predmetom nájmu: byt na Ulici SNP – poslanci schválili

V bode č. 11.) Interpelácie poslancov

Ing. R. Siklienka – pripomenul verejný prísľub, že sa vybudujú parkovacie miesta na Ulici SNP – poslanci schválili.

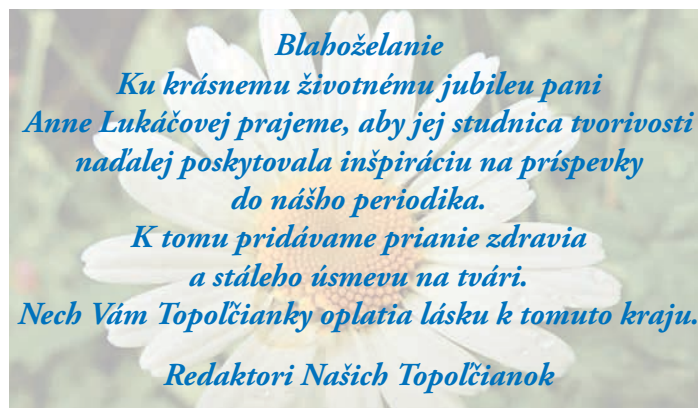
Návrh na označenie chodníka od parkoviska Jednoty až po Kostolnú uličku dopravnými značkami tak, aby boli z chodníka vylúčení cyklisti.

Zo zápisníc vybral R. Kazík
Plné znenie je k dispozícii na OcÚ.

(dokončenie zo strany č.4)

Našťastie v archívoch sa zachovalo aspoň toľko písomného a obrazového materiálu, že z neho bolo možné spracovať publikáciu. Vzhľadom na obmedzený rozsah publikácie sa vydavateľ rozhodol doplniť ju o DVD, na ktorom čitateľ nájde historické materiály a fotografie, ktoré nebolo možné umiestniť do publikácie. DVD je obohatené aj o historické filmy z ťažby dreva, približovania dreva a z diplomatických poľovačiek v Topoľčianskych zverniciach. Publikáciu vydali LESY SR š.p. Banská Bystrica, Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen, ktoré je organizačnou zložkou podniku. V súčasnosti si môžu záujemcovia zakúpiť knižku v knižnici LDM Zvolen. Cena publikácie je 12.00 €, vrátane DPH.

Jozef Šabo, autor publikácie je bývalý zamestnanec podniku LESY SR š.p. Odštepny závod Topoľčianky.

Miestny spolok Slovenského Červeného kríža
v Topoľčiankach

pozýva všetkých darcov aj prvoradcov na

Prázdninovú kvapku krvi,

ktorá sa bude konať dňa

22. augusta 2016

od 8.00 hod. v priestoroch Domu kultúry a služieb
v Topoľčiankach.

Krv je tekutina, ktorá sa nedá nijakým spôsobom vyrobiť.
Neexistuje žiadny chemický proces ani žiadna cesta, ako by sa
k nej mohol lekár dopracovať.
Jediným zdrojom je len darca.

Každý zdravý človek vo veku od 18 do 65 rokov sa tým darcom
môže stať a môže tak darovať kus seba. Privedte aj svojich
známych, ktorí sa chcú pridať k nám. Budete srdečne vítaní.

MS SČK Topoľčianky

ŠK Topoľčianky a Obec Topoľčianky Vás pozývajú na

Cyklomaratón Topoľčianky

10. septembra 2016

Propozície na: www.cyklotopolcianky.sk

Miesto konania: dostihová dráha Topoľčianky

Prezentácia: piatok od 18:00 do 20:00 sobota od 8:00 do 9:45

Štart dlhá trať 71km 10:20

Štart stredná trať 45km 10:40

Štart krátka trať 25 km 11:00

PROGRAM: 11:30 vystúpenie hud. skupiny, motokári...

15:00 vyhlásenie výsledkov a tombola

Štartovné dospelí: zaplatené do 20.8.-11€, do 5.9.-13€, od 6.9.- 16€
mládež do 18 rokov -5€

Det'ský cyklomaratónik pre žiakov ZŠ štart od 12:00, štartovné 1€

Partneri:

Nabliadli sme do matriky

február - jún 2016

Narodili sa:

Jakub Šproch, rodičia Bc. Elena Šprochová a Michal Šproch, Hostianska
Romana Minárová, rodičia Ing. Zlatica Bogyová a Roman Minár, Hostianska
Juraj Stanko, rodičia Ing. Zuzana Stanková a Juraj Stanko, Partizánska

Sobáš uzatvorili:

Pavel Kollár a Denisa Polačeková, 19.3.2016 v Nitre
Richard Biely a Jana Korytárová, 15.4.2016 v Topoľčiankach
Ing. Peter Deák a MUDr. Zuzana Štetková, 16.4.2016 v Topoľčiankach
Jozef Kukučka a Veronika Šidlová, 30.4.2016 v Lubine
Roman Laktiš a Adriana Kružlíková, 6.5.2016 v Topoľčiankach
Marek Chren a Ing. Ivana Klučiarová, 14.5.2016 v Topoľčiankach

Sobáš nahlásený z osobitnej matriky:

Jan Keil a Martina Gašparíková, 16.4.2016, Struhařov, ČR

Opustili nás:

Alojz Švarc, Lipová, zomrel 26.2.2016 vo veku 90 rokov
Mária Šabová, Žitavanská, zomrela 29.2.2016 vo veku 85 rokov
Mária Homolová, Žitavanská, zomrela 13.3.2016 vo veku 90 rokov
Helena Bielíková, Holešovská, zomrela 18.3.2016 vo veku 71 rokov
Mária Hasprová, Hlavná, zomrela 20.3.2016 vo veku 91 rokov
Štefan Klučiar, Pod Hájom, zomrel 22.3.2016 vo veku 80 rokov
Mária Kováčová, Kopaničky, zomrela 22.3.2016 vo veku 82 rokov
Alžbeta Durdyová, Športová, zomrela 7.4.2016 vo veku 80 rokov
Helena Šabová, Hlavná, zomrela 13.4.2016 vo veku 89 rokov
Kamila Dubajová, Litoměřická, zomrela 13.6.2016 vo veku 64 rokov

Zo života základnej školy

30. mája sa v základnej škole konal netradičný Deň detí. Výstrel z historickej pušky odštartoval zábavu, ktorá nás preniesla do čias kráľov a rytierov. Strelba z luku, hádzanie na cieľ, hry na postreh a obratnosť zaujali nielen žiakov, ale aj pedagógov. Každý, kto splnil všetky úlohy, bol pasovaný za rytiera a odniesol si pamätný list. Zábava na I. stupni pokračovala v kultúrnom dome divadelným predstavením Mechúrik a Koščúrik a II. stupeň si zašportoval v areáli ZŠ. Ďakujeme za nové zážitky!

- ZZ -

Prehľad počasia marec – máj 2016

Priemerná teplota vzduchu v °C

Vodné zrážky litrov/m²

Marec	6,0 °C	29,4 mm
Apríl	11,5 °C	26,6 mm
Máj	16,3 °C	82,0 mm

Priemerné mesačné teploty boli v porovnaní s dlhodobým sledovaním počasia prekonané vo všetkých troch mesiacoch. Nemilo budeme spomínať na nočné mrazy v závere mesiaca apríl a krupobitie, ktoré dokončilo skazu týchto mrazov.

Čo sa týka zrážok, tieto boli v marci a apríli nižšie, naopak, májové zrážky boli o 21,4 litra vyššie ako dlhodobý normál pre náš región.

- M. Šabík -